

70. [BERTHOLET FLÉMALLE], *De extase van de H. Bruno*. – Luik, 17de eeuw.

Olie op doek; 63 × 49 cm.

Afb. 49

Luik, Musée d'Art Religieux et d'Art Mosan, inv. A70

Dit schilderij is de ontwerpsschets van een thans verloren compositie van de hand van Bertholet Flémalle (Luik, 1614-1675), bestemd voor het hoofdaltaar van de kartuizerkerk van Cornillon bij Luik. Een gravure van Michel Natalis, gedateerd 1668 en opgedragen aan Lambert de Liverlo, kanselier van de prinsbisschop Maximiliaan-Hendrik van Beieren, is door dit werk geïnspireerd. De heilige stichter van de kartuizers wordt in aanbidding voorgesteld voor het H. Sacrament, dat hem verschijnt te midden van engelen, wolken en zeven sterren; dit is een duidelijke verwijzing naar het vizioen van de H. Hugo, die op die manier werd ingelicht over de aankomst van de eerste zeven kartuizers in zijn bisdom. De schitterende glans van die verschijning straalt sterk af op de heilige en zijn witte pij, terwijl de kerk waarin het tafereel zich afspeelt in het halfduister gehuld blijft. Toch onderscheidt men er verschillende andere symbolen die in verband staan met de kartuizerorde of haar stichter: op de trede waar hij neerknielt het herderlijke kruis, een palmtak en een doodshoofd, symbolen van zijn misprijzen voor wereldse grootheid. Vóór hem bevindt zich een praalgraf waarop men vaag een reliëf ontwaart, waarschijnlijk de opstanding van Raymond Diocrès; op de voorkant van het altaar waarop dit monument rust: Maria met het Kind in gezelschap van de kleine Johannes de Doper. Diens aanwezigheid hier, evenals de uitbeelding van zijn ontvoering op het retabel van een altaar op de achtergrond, verwijst naar het feit dat de Voorloper van Christus een schutpatroon van de kartuizerorde was. [A.L.]

L'art ancien du Pays de Liège. Catalogue de l'exposition, section I, Liège, 1881, p. 31, nr. 58; J. HELBIG, La peinture au Pays de Liège et sur les bords de la Meuse, Liège, 1903, p. 261, pl. XXIV; L'art ancien du Pays de Liège, classe I, Liège, 1905, nr. 1065; L. DEWEZ, Un maître liégeois au 17e siècle: Bertholet Flémalle (1614-1675), Liège, 1928, p. 12, 27; J. PHILIPPE, La peinture liégeoise au 17e siècle, Bruxelles, 1945, p. 20, pl. VIII; Le siècle de Rubens. Catalogue de l'exposition, Bruxelles, 1965, p. 82, nr. 83; J. HENDRICK, La peinture liégeoise au 17e siècle, Gembloux, 1973, p. 36; Le siècle de Louis XIV. Catalogue de l'exposition, Liège, 1975, nr. 322; Neuf cents ans autour de Saint-Remacle-au-Pont. Catalogue de l'exposition, Liège, 1979, p. 57, nr. 153; Œuvres maîtresses du Musée d'Art Religieux et d'Art Mosan. Catalogue de l'exposition, Liège, 1980, p. 73, D.25.

Afb. 49. — [Bertholet Flémalle], *De extase van de H. Bruno* (olie op doek). Luik, 17de eeuw. – Luik, Musée Buriijngravure; 143 × 180 mm.

(Copyright: Brussel, A.C.L.)